

MINERALENVERBRUIK UIT KUNSTMEST GEDAALD

Harry Luesink en Arjan Wisman

Het stikstofverbruik uit kunstmest daalt in de afgelopen jaren, mede onder invloed van Minas (tabel 9). Een goed mineralenmanagement is belangrijk om de bemestingskosten in de hand te houden en een Minas-heffing te voorkomen. In 2002 was het verbruik van stikstof uit kunstmest 257 miljoen kg. Dat is 144 miljoen kg stikstof minder dan in het boekjaar 1989/90. Bij fosfaat is er ook sprake van een daling van het kunstmestverbruik in de genoemde periode, maar die is minder rigoureuus dan bij stikstof. Het verbruik van kalikunstmest lijkt de laatste jaren weer wat te stijgen na een flinke daling in de jaren negentig. De kunstmestgegevens in dit artikel zijn berekend op basis van gegevens uit het Bedrijven-Informatienet en de LEI-jaarstatistieken van de kunstmeststoffen. De gegevens hebben betrekking op de cultuurgrond in de Landbouwtelling (exclusief glastuinbouw).

Vastlegging gegevens vernieuwd

Het verzamelen en vastleggen van gegevens in het Bedrijven-Informatienet is vanaf 2001 vernieuwd. Met de vernieuwing is ook overgestapt van boekjaar naar kalenderjaar. Bij het nieuwe systeem zijn op veel bedrijven pas met ingang van het jaar 2002 kunstmestgegevens ook per gewas verzameld voor zowel voor stikstof, fosfaat en kali. De resultaten van de gegevens per gewas zijn weergegeven in tabel 1. Voor oudere jaren zijn per gewas alleen gegevens over stikstofgiften bekend. Er zijn zes groepen van gewassen geformeerd. Gewassen met een vergelijkbare mineralenbehoefte zijn zoveel mogelijk samengevoegd in een groep.

Tabel 1 Het nationale kunstmestverbruik in de land- en tuinbouw (excl. glastuinbouw) voor zes jaren (in mln. kg)

<i>Jaar</i>	<i>Stikstof</i>	<i>Fosfaat</i>	<i>Kali</i>
Boekjaar 1989/90	401	69	75
Boekjaar 1994/95	383	55	49
Boekjaar 1998/99	355	59	37
Boekjaar 1999/00	318	56	33
Kalenderjaar 2001	273	44	42
Kalenderjaar 2002	257	49	44

Effect Minas-wetgeving

Tabel 2 laat zien dat het verbruik van stikstofkunstmest op grasland met bijna 100 kg per hectare de afgelopen jaren fors is gezakt. Op snijmaïs werd in 2002 vrijwel geen stikstofkunstmest meer toegediend. In de akkerbouw is de stikstofkunstmestgift daarentegen vrijwel gelijk gebleven. De forse daling van het stikstofkunstmestverbruik op grasland en snijmaïs is zeer waarschijnlijk een effect van de Minas-wetgeving. De forse daling van de stikstofkunstmestgiften als gevolg van Minas worden bevestigd door de resultaten van Koeien en Kansen-bedrijven. Op die bedrijven is de stikstofkunstmestgift gedaald van 169 kg per hectare in 1998 naar 82 kg per hectare in 2001. In 2002 werd fosfaatkunstmest vooral verstrekt aan bieten en pootaardappelen, bijna 90 kg per hectare. Op alle andere gewassen is de gift niet hoger dan 25 kg per hectare. Kalikunstmest werd in 2002 met name verstrekt aan aardappelen, bieten en groente in de open grond. Op grasland en snijmaïs wordt vrijwel geen kalikunstmest toegediend.

Tabel 2 Kunstmestgiften (in kg per ha cultuurgrond per) gewasgroep in 2002 (voorlopig) en voor stikstof ook in 1989/99 en 1999/00

	Grasland	Snijmais	Cons.+fabr.aard. +groenten	Bieten+ pootaadap.	Tarwe	Overig
Stikstof						
- 1998/99	260	52	137	93	193	96
- 1999/00	220	42	128	94	183	102
- 2002	164	10	132	116	187	60
Fosfaat 2002	18	11	21	88	17	25
Kali 2002	4	0	58	40	9	18

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI